

ΚΩΔ.: 4295

ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΕΝΟΡΙΑΣ

25η Μαρτίου

«Φωνή βοώντος
ἐν τῇ ἐρήμῳ,
ἐτοιμάσατε τὴν
ὁδὸν τοῦ Κυρίου»
(Ματθ. γ', 3)

«Ήτανε βέβαια ἀπ' τὰ Θεοῦ γραμμένο νὰ δράξομε τὰ ἀρματα μίᾳ μέρᾳ καὶ νὰ κυθοῦμε κατεπάνω στους τυράννους μας, που τόσα χρόνια ανελεήμονα μας τυραγνεύουν. Τι τὴ θέλομε, βρε ἀδελφία, τούτη τὴν πολυπικραμένη τὴ ζωὴ, νὰ ζοῦμε ἀποκάτω στὴ σκλαβιά καὶ τὸ σπαθὶ τῶν Τούρκων ν' ἀκονιέται εἰς τὰ κεφάλια μας; Δὲν τηράτε που τίποτα δὲν μας ἀπόμεινε; Οἱ ἐκκλησιᾶς μας γινήκανε τζαμιά καὶ ἀχούρια τῶν Τούρκων. Κανένας δὲν μπορεῖ νὰ πει πὼς τάχα ἔχει τίποτα ἐδικό του, γιατί τὸ ταχὺ βρίσκεται φτωχὸς σα διακονιάρης στὴ σράτα. Οἱ φαμελιές μας καὶ τὰ παιδιὰ μας εἶναι στὰ χέρια καὶ στὴ διάκριση τῶν Τούρκων. Τίποτα, ἀδελφία, δὲ μας ἔμεινε. Δὲν εἶναι πρέπον νὰ σταυρώσομε τὰ χέρια καὶ νὰ τηράμε τὸν οὐρανό. Ὁ Θεὸς μας ἔδωσε χέρια, γνώση καὶ νοῦ. Ἀς ρωτήσομε τὴν καρδιά μας καὶ ὅ,τι μας ἀπανταχαίνει, ἀς τὸ βάλομεν γρήγορα σὲ πρᾶξη καὶ ἀς εἴμεθα, ἀδελφία, βέβαιοι, πὼς ὁ Χριστὸς μας, ὁ πολυαγαπημένος, θὰ βάλει τὸ χέρι ἀπάνω μας».

Οδυσσέας Ανδρούτσος

Ἐκδίδεται
μὲ τὴν εὐλογία
τοῦ Σεβασμιωτάτου
Μητροπολίτου
Μυτιλήνης
κ. **Ἰακώβου**

Τρίμηνο περιοδικό
Ἐνορίας
Τιμίου Προδρόμου
Λισοβρίου Λέσβου

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ
2012

Ἔτος 21^ο
Ἀρ. Φύλλου 73

20 ΧΡΟΝΙΑ
«ΦΩΝΗ ΕΝΟΡΙΑΣ»

ΛΙΣΒΟΡΙ...

ΠΥΡΡΑΙΩΝ ΓΗ...

ΒΑΣΙΛΙΚΩΝ ΧΩΡΙΩΝ ΧΩΡΑ

40ο

π. Γεωργίου Αλεντά

7ο

Ο ΓΑΜΟΣ ΣΤΟ ΛΙΣΒΟΡΙ

Του κλιτς

Μόλις τελειώσει η τελετουργία του «κνα» όλοι μαζί θα κατευθυνθούν στο σπίτι της νύφης. Εκεί η μητέρα της θα περιμένει με το δίσκο στο χέρι για να τους τρατάρει όλους με

γλυκό. Κατόπιν θα κατευθυνθούν στο σαλόνι, όπου η νύφη θα καθίσει στο μέσον ενός κύκλου θα σκεπαστεί στο κεφάλι της με ένα κόκκινο μαντήλι κι εκεί πάνω θα τοποθετηθεί το «κλιτς». Οι κοπέλες όλες χορεύουν γύρω από αυτή και τραγουδούν γαμήλια τραγούδια. Στο τέλος η νύφη με το χέρι της κόβει ένα κομμάτι από το «κλιτς» και το βουτάει μέσα σε μια κούπα με μέλι και στολισμένο με ασπρισμένα αμύγδαλα. Από αυτό θα φάνε πρώτα οι ανύπαντρες φίλες της νύφης για να γευτούν τη γλύκα του γάμου και να παντρευτούν κι αυτές γρήγορα και στη συνέχεια όλοι οι παρευρισκόμενοι. Τα κορίτσια, κρατώντας τους δίσκους με τα ωραία αμυγδαλωτά και με τα ποτηράκια με λικέρ, κερνούν τον κόσμο.

Το νυφικό στρώμα

Κατόπιν όλες μαζί τώρα σε μια χαρούμενη ατμόσφαιρα θα κατευθυνθούν στο υπνοδωμάτιο για να στρώσουν τραγουδώντας και πάλι το νυφικό στρώμα –και

αργότερα το κρεβάτι– όπου θα πλαγιάσει την επαύριον το νέο ζευγάρι. Μόλις τελειώσει «το στρώμα» θα ρίξουν και θα κυλίσουν επάνω ένα μικρό αγόρι, του οποίου ζούνε και οι δυο γονείς, ώστε το πρώτο παιδί που θα αποκτήσει το ζευγάρι να είναι αρσενικό. Αυτό το τυπικό απαιτείται για να αποκτηθεί ο διάδοχος που θα συνεχίσει την παράδοση και το όνομα της οικογένειας, αφού οι κόρες είναι βάρος για κάθε σπίτι και προσθέτουν ένα σωρό υποχρεώσεις και σκοτούρες και στο κάτω - κάτω αλλουνού όνομα θα πάρουν. Αμέσως μετά οι συγγενείς και οι καλεσμένοι στο «στρώμα» θα ασημώσουν το στρώμα με χρήματα, κυρίως κέρματα, για σιδερώσει και να στεριώσει ο γάμος. Σήμερα βέβαια τα κέρματα έχουν παραχωρήσει τη θέση τους στα «χάρτινα ευρώ», από όπου το ζευγάρι αποκτά ένα σεβαστό ποσό για τα έξοδα του γάμου του.

Όλο αυτό το τυπικό της παραμονής του γάμου,

με τα «νυφιστόλια», τα τραγούδια, τους χορούς της νύφης από τους νέους, τα πήγαινε και τα έλα και όλη γενικά αυτή τη γεμάτη χαρά ατμόσφαιρα δεν μπόρεσε με κανένα τρόπο να την καταφάγει ο χρόνος. Στα χωριά μας όπου η παράδοση φυλάσσεται και διατηρείται και στην εποχή μας με περίσσια ευλάβεια, μα και στις πόλεις μας, συνεχίζεται σχεδόν απaráλλακτο όλο τούτο το τυπικό.

Εδώ θα σταματήσουν αυτές οι εκδηλώσεις του Σαββατόβραδου, για να κορυφωθούν τη Κυριακή με τις προετοιμασίες των φαγητών για το γαμήλιο γλέντι, το στόλισμα της νύφης και το στόλισμα του γαμπρού τον οποίο και θα χορέψουν στο ταψί.

Κυριακή πρωί και οι επισκέψεις στο σπίτι της νύφης συνεχίζονται. Στην αυλή του σπιτιού, στη φωτιά με τα ξύλα, βράζουν τα καζάνια με το «κισκέτς» και γεροδεμένοι άντρες, μαστόροι στο κισκέτς», το γυρίζουν μη τυχόν και πιάσει και βάζουν την καλύτερη τέχνη τους, για να «γλείφουν οι καλεσμένοι τα δάχτυλα τους» και να παινέψουν «του κισκέτς» και τους μαστόρους του.

Το στόλισμα της νύφης

Θα ακολουθήσει το στόλισμα της νύφης.

Οι φίλες της, όλες λεύτερα κορίτσια θα την καθίσουν κάτω για να την χτενίσουν, να τη ντύσουν με το επίσημο άσπρο νυφιάτικο φόρεμα, να της φορέσουν και τα χρυσαφικά της.

Και εδώ τα τραγούδια δίνουν και παίρνουν.

*Έλα Χριστέ κι Παναγιά κι Δέσποινα Μαρία
Κι Μιχαήλ Αρχάγγελι να βάλεις ηλουγιά.*

*Στον ουρανό πετούσανι δυο άσπρα πιριστέρια,
Απ' του Θεό ήταν γραφτό για να γινούνι τέρια.*

*Η νύφη μας είν' όμουρφη σαν του ρουδι μαντήλι,
Σαν τ' αηδουνάκι που λαλεί του Μάη κι τουν Απρίλη.*

*Νύφη μ' σαν πας στην Εκκλησιά, πρώτα να προυσκυνήσεις,
Να σ' ηλουγήσει η Παναγιά πουλλά χρόνια να ζήσεις.*

*Ανθίσανι οι λιμουγιές κι κάνανι λιμόνια,
Παντρεύουμι την κόρη μας κι κηληδούν τ' αηδόνια.*

*Ωρα καλή να δως ου Θιος συ τούτη τη δουλειά
Κι Παναγιά κι ου Χριστός να δώσει ευλουγιά.*

Ωρα καλή θα πω κι 'γω κι θα του διυτιρώσου,
Στ' αντρόγυνου που θα γινεί χίλις ευχές να δώσου.

Τη νύφη μας την είχαμι στην κόλα διπλουμένη,
Τώρα τη ξιδιπλώσαμε άξια κι τιμημένη.

Της νύφης μας του πρόσουπου, σαν κάμπους λουλουδίζει,
Σαν λίμνη πάει κι έρχιτι κι γλυκουκουμματίζει.

Νύφη χρυσή κι αργυρή κι μάλαμά μου φίνου,
Εσύ 'σαι τα' αργυρό κλειδί, π' ανοίγουνι τουν ήλιου.

Νύφη μου ποιος σ' αστόλισι, έφτου στου νυφουστόλι;
Η Παναγιά κι ου Χριστός κι οι δώδικα Απουστόλοι;

Νύφημ' του νυφουστόλι σου βαγιόφυλλου πλιγμένου,
Κι πάνου στου βαγιόφυλλου αηδόνι πλουμισμένου.

Νύφη μ' της πόλη τα τσαρισιά απού τα ψες κλειδώσαν,
Κι σένα πια τα βάσανα απόψι τελειώσαν.

Τέσσιρις τοίχοι του σπιτιού πως είναι στουλισμένοι,
Η νύφη μα στους στόλισι άξια κι τιμημένη.

Όσ' άστρα έχ' ου ουρανόσ κι ου Γινάρης χιόνα,
Τόσα κι γω σας εύχουμι ητυχησμένα χρόνια.

Όμουρφα που ταιριάζεται τα δυο σας 'ένα μπόι,
Σαν τα κυπαρισσόμηλα που 'ναι στο περιβόλι.

Σκύψε νύφη μ' και φίλησε της μάνας σου το χέρι,
Σήμερα θα χουρίσιτι θα κάνεις άλου ταίρι.

Το στόλισμα του γαμπρού

Με ανάλογο τρόπο, από τους ανύπαντρουσ φίλους του, γίνεται και το στόλισμα του γαμπρού στο δικό του σπίτι.

Στην αρχή με τη συνοδεία μουσικής γίνεται το ξύρισμά του, στο σπίτι του αρχικά και αργότερα στο κουρείο του χωριού. Από κει με τη συνοδεία της μουσικής όλη η παρέα θα κατευθυνθεί στο σπίτι του για να τον ντύσουν με το γαμπριάτικο κουστούμι. Μόλις φτάσουν στο σπίτι θα τον βάλουν να πατήσει μέσα «στου σνι», το μπακιρένιο ταψί με τα κοντά χείλια, για να «σιδερώσει» και να είναι γερός σαν το σίδερο. Εκεί θα του ρίξουν και ρύζι για να ριζώσει και να στεριώσει ο γάμος. Κείνη λοιπόν τη στιγμή τα πειράγματα δίνουν και παίρνουν. Το «σνι» το γυρίζουν γύρω – γύρω για να μην μπορέσει να βάλει εύκολα τα ρούχα του, τα κορδόνια των παπουτσιών του τα δένουν πολλούς-πολλούς κόμπους για να μην μπορέσει μετά να τα βγάλει και θα φάει ένα σωρό τσιμπιές με βελόνες και καρφίτσες για να μάθει τις δυσκολίες της έγγαμης ζωής.

Αφού πια τελειώσουν και με το ντύσιμο θ' αρχίσουν οι χοροί και τα τραγούδια.

Γαμπρός μας είναι άξιους καράβι ν' αρματώσει
Και τα σκιοινιά του καραβιού να τα μαλαματώσει.

Γαμπρός μας είναι έξυπνους μι σκέψη στου, κιφάλι,
Κι έσκυψι κι διάλιξι της γης τ' ανατουράλι.

Γαμπρέ μου σα γεννήθηκες ο ήλιος εκατέβη,
Και σ' έδωσε την εμορφιά και πάλι πίσω ανέβη

Γαμπρέ καμπάνα της Βλαχιάς, μ' αναπνουή αγγέλου,
Μεγάλης Πέφτης λειτουργιά και της Λαμπρής Βαγγέλιου.

Σήμερα λάμπει ο ουρανόσ, σήμερα λάμπει η μέρα,
Σήμερα στεφανώνεται αητός με περιστέρα.

Γαμπρός μας είναι όμουρφος, κουμπάρος είν' ωραίος,
Η νύφη μας αρχόντισσα κι από μεγάλο μέρος.

Γαμπρός είναι ξένο πουλί, βγήκε να σεργιανίσει,
Κι άρεσε τη νυφούλα μας κι εδώ θα κατηκήσει.
(στην περίπτωση που ο γαμπρός ήτανε από ξένο μέρος).

Γαμπρέ μου σε παρακαλώ σου κάνω και μενέτι,
ν' αφήνεις τη νυφούλα μας να 'ρχεται να μας βλέπει.

Γαμπρέ μου καλορίζικος καλό ν' το ριζικό σου,
Και τα' όμορφο τριαντάφυλλο το έχεις στο πλευρό σου.

Καλήωρα κίνησ' ο γαμπρός να πα να κυνηγήσει,
Να πιάσει πέρδικα χρυσή νύφη να τη στολίσει.

Ο κουμπάρος

Την ίδια στιγμή και στο δικό του σπίτι και πάλι με τα ανάλογα τραγούδια στόλιζαν και τον κουμπάρο.

Γαμπρός μας είναι ήλιος κι η νύφη μας σελήνη
Και ο κουμπάρος ξακουστόσ σ' όλη τη Μυτιλήνη.

Κουμπάρους που θα κουμπαριάσ', μη όλη τη καρδιά του,
Την ερχουμένη Κυριακή να 'ναι κι στα δικά του.
(Στην περίπτωση που ο κουμπάρος ή η κουμπάρα ήτανε ανύπαντρου).

Νύφη μ' σαν πας στην εκκλησιά με την καλή κουμπάρα,
Θε να σαστίσει ο ντουινιάσ από τη νουσιμάδα.

Κουμπάρους ήρθι κι έκατσι απάνου στου μιντέρι
Κι λάψαν τα ματέλια του σαν τ' ουρανού τα' αστέρι.

Άσπρη λαμπάδα του γαμπρού, της νύφης ασημένια,
Και του κουμπάρου τα κεριά χρυσά μαλαματένια.

Κουμπάρε που κουμπάριασες ετούτο το ζευγάρι,
Να τους βαφτίσεις το παιδί να 'σται σωστοί κουμπάροι.

Να ζήσει η νύφη κι ο γαμπρός να ζήσει κι ο κουμπάρους,
Να ζήσουν τα πιθιρικά να κάνουν κι άλλους γάμους.

Κουμπάρους είναι άγγιλους κουμπάρα είναι σουλτάνα,
Κι ου γαμπρός γαρίφαλου κι η νύφη ματζουράνα.

Χρυσή λαμπάδα του γαμπρού της νύφης ασημένια,
και του κουμπάρου τα κεριά χρυσά μαλαματένια.

Κουμπάρους είναι άξιους τέτοιες δουλειές να κάνει,
Να κουμπαριάξει έμορφες και στέφανα να πιάνει.

Πρώτος σε προτίμηση κουμπάρος ήταν ο νουνός του γαμπρού. Τούτος αφού «έβαλε το λάδι είναι καλό να βάλει και το κρασί». Αν τούτος για οποιοδήποτε λόγο δεν μπορούσε να κουμπαριάσει, προτιμιόταν ο νουνός της νύφης και κατόπιν όποιος άλλος ήθελε. Τον κουμπάρο και οι δυο οικογένειες και του γαμπρού και της νύφης τον είχαν σε μεγάλη υπόληψη και τον τιμούσαν με κάθε τρόπο. Μετά την κουμπαριά έπαυαν πια τον φωνάζουν νουνό – αν κάποιον απ' το ζευγάρι είχε βαφτίσει και τον αποκαλούσαν κουμπάρο. Στις γιορτές και ιδίως σε ονομαστικές εορτές απαραίτητως τον τιμούσαν με δώρα και μάλιστα όλους τους συγγενείς του κουμπάρου τους θεωρούσαν και τους τιμούσαν για κουμπάρους.

(ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ)

400 χρόνια σκλαβιάς στους Οθωμανούς. Και μέχρι να 'ρθει η ευλογημένη ώρα του ξεσηκωμού, το «Έθνος υπομένει καρτερικά.

«Οι Τούρκοι απαγόρευαν αυστηρότατα την ίδρυση δημοσίων σχολείων, από φόβο μήπως οι χριστιανοί μορφωμένοι γίνουν δούλοι επικίνδυνοι και δυσκολοκυβέρνητοι», γράφει ο Μ. Περάνθης.

Έτσι, «έκθλιψε την Ελλάδα νύκτα πολλών αιώνων, νύκτα μακράς δουλείας...».

Μέσα από εξισλαμισμούς, παιδομαζώματα, αιχμαλωσία, συμφορές, οι Έλληνες πρέπει να επιβιώσουν, να μη σβήσει η γενιά. Το Γένος πρέπει ν' αντέξει. Πρέπει...

Γ' αυτό,

Όταν ο Πατριάρχης Γεννάδιος προέτρεψε «...Παύσατε τους θρήνους... Η Αυτοκρατορία των Ελλήνων κρημνίζεται... Αλλά η Παναγιωτάτη Θρησκεία των Ελλήνων... δεν θέλει καταβληθεί. Γινόμεθα αληθώς ταπεινοί, αλλά ελεύσεται καιρός ότε θέλομεν πάλιν υψωθεί. Ο Θεός μεθ' ημών...», οι θρήνοι, όντως, έπαψαν. Και πεισματικά αντιτάλησε:

«Πάλι με χρόνια με καιρούς, πάλι δικά μας θα 'ναι».

Οι κλέφτες πήραν τα βουνά και άστραποβόλησαν τ' άρματα.

Τα γράμματα κυνηγήθηκαν, διώχθηκαν. Πυκνό πνευματικό σκοτάδι απλώθηκε παντού. Ξεχάστηκαν; Όχι. Αλλά πήραν το δικό τους δρόμο. Το δρόμο τής παρανομίας. Ζήτησαν άσυλο και στις Εκκλησιές το νάρθηκα, στων μοναστηριών τα κελιά. στων βουνοκορφών τα ξωκλήσια. Σιγά-σιγά, το Γένος συναζόταν... «Γλώσσα και θρησκεία είναι το Γένος», είπε ο Κοραής. Εδώ, στο «Κρυφό Σχολείο» το Γένος κατηχήθηκε στην Ορθοδοξία. μίλησε Ελληνικά, έπραξε «Ελληνικά» και σώθηκε!

Περπατώντας στα ματωμένα σοκάκια τής σκλαβιάς, τα σκλαβόπουλα ζύγωναν το δάσκαλο τους, παπά ή καλόγερο, στα κρυφά. Και εκείνος αφουγκράσθηκε το στεναγμό, αντιλήφθηκε το θαμπό δάκρυ, άκουσε το βουβό κλάμα, διέβλεψε τον αφανισμό και ανέλαβε ν' αναστήσει το Γένος, ν' αφυπνίσει τις ψυχές, να καλλιεργήσει τη Μεγάλη Ιδέα, μέχρι να 'ρθει το ποθούμενο.

Στο σούρουπο ή στο χάραμα εργάζεται, επαγρυπνεί.

Μικρές σκιές, παιδικές φιγούρες, με ανάλαφρα βήματα πλησιάζουν το κελί τού Μοναστηριού. Και ό παπα-δάσκαλος ασπληρής, μ' ένα βλέμμα όλο αγάπη και θυσία, συγκεντρώνει γύρω του τα σκλαβόπουλα και διδάσκει:

Οκτώηχι για ανάγνωση, ψαλτήρι για τη γραφή, βίους

αγίων, για να ποτίσει τη ψυχή με το νάμα της θυσίας, της λευτεριάς, τής αγάπης· για να σμιλέψει την ανδρειοσύνη και τη μεγαλοσύνη του πνεύματος, της ανέραστης εκείνης κοινωνίας. Συντηρεί το παρόν τού Γένους, της μιας χούφτας Ελλήνων και κατεργάζεται το μέλλον, προσπαθώντας «να θεριεύσει την αποσταμένη ελπίδα με λόγια μαγικά».

Μ' αυτούς τους στίχους ό ποιητής αποδίδει φόρο τιμής στο Κρυφό Σχολείο, που ήταν οι Θερμοπύλες του Έθνους:

Ήταν «τα Κρυφά Σχολεία», όπου
μέσα τους, χιονισμένο,
βρεγμένο συναζόταν όλο το Έθνος.
Και το κιτριτισμένο ράσο του παπά, το υφασμένο
πριν απ' την Άλωση, μύριζε σμύρνα...

Μια σταγόνα ήλιου, καθισμένη απάνω σ' ένα κερί,
εθαμπόφεγγε γύρω του,
πότε το μέτωπο, πότε τα μάγουλα
των παιδιών, που καθόταν στό μισσοκόταδο.
Κι όπως πάντοτε, όλοι τους ήταν πάλι παρόντες:
Ο Σοφοκλής, ο Αχιλλέας, ο Οδυσσεάς και Κυναίγειρος.
Ανασκούμπωνε ο Πλάτων το ράσο και τους έδειχνε
με το δάχτυλο τη φωνή τους στο συναξάριο.

Και εκείνα την άκουγαν, καθώς εμουρμούριζαν
όλα μαζί την πανάρχαιη Αλφαβήτα...

(Ν. Βρεττάκος)

Σ' αυτό το παράνομο σχολείο, δε νύσταξε στην συνείδηση του Έλληνα ή γλώσσα, στου Ρωμιού η Ορθοδοξία. Μαζί με την πίστη, την Ορθοδοξία, καλλιεργήθηκε και η γλώσσα. Οκτώηχι και Ψαλτήρι, γραμμένα στην Ελληνική γλώσσα, όπως ήταν και το Ευαγγέλιο, τα Μυστήρια, τα ιερά βιβλία των Πατέρων, όλη η λατρεία. Εδώ η Εκκλησία διέσωσε και κληροδότησε στο Γένος των Ρωμιών, ως ιερά παρακαταθήκη, το δεύτερο συστατικό στοιχείο της εθνικής μας ταυτότητας, την Ελληνική γλώσσα.

Δικαίως η Γαλλίδα γλωσσολόγος Ερριέττα Βαλτέρ επεσήμανε ότι η Ελληνική γλώσσα είναι η μοναδική στην Ευρώπη που δεν υπέκυψε σε καμιά κατοχή. Στην αγγλική γλώσσα υπάρχουν Ελληνικές λέξεις, σε ποσοστό 24.96%. με μέτριους υπολογισμούς, χωρίς η Αγγλία να κατακτηθεί από την Ελλάδα (Α. Κωνσταντινίδης), ενώ σε έρευνά του ο Μ. Κωνσταντίνου θα διαπίστωση ότι στην Ελληνική γλώσσα υπάρχουν μόνο 904 τουρκικές λέξεις, μετά από 400 χρόνια κατοχής!

Αυτό ήταν το ανταπόδομα της Εκκλησίας στην Ελληνική γλώσσα: η διάσωση της. Πρωτεργάτης ο Πατρο-Κοσμάς που όργωσε την Ελλάδα, κηρύττοντας: «Και εσείς γονείς... να βρείτε έναν διδάσκαλον να τον πληρώνετε να σας μαθαίνει τα παιδιά σας, ότι αμαρτάνετε πολύ να τα αφήνετε αγράμματα και τυφλά... Διότι από το σχολείο μαθαίνουμε τι είναι Θεός, τι Αγία Τριάς, τι Γένος».

Ο δικέφαλος κήκε, έγινε στάχτη, αλλά μέσα της η σπίθα σιγόκαιγε. Ήταν η ψυχή του Γένους. Αυτή τη σπίθα προσπαθούσε ο παπαδάσκαλος, στο Κρυφό Σχολείο, ν' ανάψει, συνδουλίζοντας τη φωτιά. Γιατί αυτή η σπίθα θα προκαλούσε τη πυρκαγιά στην ψυχή και θα μετουσίωνε τη βαριά σκλαβιά σε πνοή ελευθερίας, σε Ανάσταση του Γένους.

Ανάσταση του Γένους επιθυμούμε και εμείς τώρα; Αν ναι, τότε οι αξίες του Κρυφού Σχολείου ας εμπνεύσουν την Παιδεία μας. Ο ζήλος και η θυσία του παπαδάσκαλου ας εμπνέουν και σήμερα τους δασκάλους μας.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΛΥΔΙΑ ΜΑΡΤΙΟΣ 2011

ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΕΥΧΕΛΑΙΟΥ

Στην Αγία Γραφή, στην επιστολή του αποστόλου Ιακώβου του Αδελφόθεου διαβάζουμε τα εξής: «*Ασθενεί τις εν υμίν; Προσκαλεσάσθω τους πρεσβυτέρους της εκκλησίας και προσευξάσθωσαν επ' αυτόν, αλείψαντες αυτόν ελαίω εν τω ονόματι αυτού. Και η ευχή της πίστεως σώσει τον κάμνοντα και εγερεί αυτόν ο Κύριος, καν αμαρτίας η πεποικώς αφεθήσεται αυτώ*» (επιστολή Ιακώβου ε' 14-15). Δηλαδή: «*Είναι κάποιος από σας άρρωστος; Να προσκαλέσει τους πρεσβυτέρους της εκκλησίας να προσευχηθούν γι' αυτόν και να τον αλείψουν με λάδι, επικαλούμενοι το όνομα του Κυρίου. Και η προσευχή που γίνεται με πίστη θα σώσει τον άρρωστο. Ο Κύριος θα τον κάνει καλά. Κι αν έχει κάνει αμαρτίες θα του τις συγχωρήσει*».

Σύμφωνα, λοιπόν, με το αγιογραφικό χωρίο σκοπός του ιερού μυστηρίου του Ευχελαίου είναι πρωταρχικά η ίαση της σωματικής νόσου. Ευχέλαιο είναι το ιερό Μυστήριο κατά το οποίο, δια της ειδικής τελετής, αγιάζεται υπό του Αγίου Πνεύματος δια του Ιερέως το έλαιο και με αυτό χρίονται οι πιστοί εις ίαση ψυχής και σώματος.

Το Ευχέλαιο εκφράζει την αγάπη και τη στοργή της Εκκλησίας προς ένα άρρωστο μέλος της, για το οποίο προσευχόμαστε. Το Μυστήριο δεν είναι μια πράξη μαγική. Εκείνο που απαιτείται είναι η πίστη και η μετάνοια, καθώς και η προσευχή στο όνομα του Κυρίου Ιησού. Η τέλεση του μυστηρίου γίνεται κανονικά από επτά Ιερείς, όσα και τα ευαγγελικά αναγνώσματα αλλά και οι ευχές του Μυστηρίου. Σήμερα όμως τελείται και από έναν Ιερέα. Το Ευχέλαιο τελείται για τη ψυχή και το σώμα κάθε ανθρώπου που ασθενεί. Σε ασθενείς που, εξ αιτίας σοβαρότατης ασθένειας, είναι ανίκανοι να εκφράσουν και να ομολογήσουν τις αμαρτίες τους στον Ιερέα-Πνευματικό, είναι αποδεκτό ότι συγχωρούνται οι αμαρτίες με το Μυστήριο του Ευχελαίου.

Βέβαια, η τέλεση του μυστηρίου δεν περιορίστηκε μόνο στους σωματικά ασθενείς, αλλά επεκτάθηκε γενικότερα για όλους τους πιστούς, για την ενδυνάμωση και την καταλληλότερη προετοιμασία τους στα πνευματικά αγωνίσματα. Γι' αυτό και πολλοί πιστοί προσκαλούν στο σπίτι τους τον ιερέα για να τελήσει το μυστήριο όχι μόνο όταν ασθενούν, αλλά και για πνευματική ενίσχυση (π.χ. την περίοδο της Μεγάλης Σαρακοστής). Ο κύριος σκοπός όμως στο οποίο αποβλέ-

πει το Μυστήριο παραμένει η θεραπεία των σωματικών ασθενειών και όχι η άφεση των αμαρτιών για τον χρισμένο. Το Ευχέλαιο δεν καταργεί φυσικά το ιερό Μυστήριο της Εξομολογήσεως, αλλά σε αυτό δίδεται άφεση αμαρτιών που έγιναν από άγνοια ή εκείνων που λησμονήσαμε, αλλά μετανιώσαμε γι' αυτές.

Τη Μεγάλη Τετάρτη η Ορθόδοξη Εκκλησία τελεί σε

όλους τους Ιερούς Ναούς το μυστήριο του Ευχελαίου, και το τελεί για όλους τους πιστούς, είτε είναι υγιείς, είτε ασθενείς, και χρίει όλους τους χριστιανούς «εις ίασιν ψυχής και σώματος». Και η τέλεση αυτή σκοπό έχει σκοπό την καταλληλότερη ψυχοσωματική προετοιμασία μας για τη συμμετοχή μας στο Θείο Πάθος του Σταυρωθέντος και Αναστάντος Κυρίου μας.

Δομή του Μυστηρίου

- Ευχές για τον Αγιασμό του Ελαίου.
- Ανάγνωση 7 Αποστολικών περικοπών.
- Ανάγνωση 7 Ευαγγελικών περικοπών.
- Ευχές για τους πιστούς.
- Επάλειψη των πιστών με αγιασμένο έλαιο –το οποίο συμβολίζει την αγαθότητα του Θεού– στο μέτωπο και στα χέρια.

Τι χρειάζεται για την τέλεση του Μυστηρίου:

Πρώτα να συνεννοηθείτε με τον Ιερέα για την ημέρα και την ώρα της τελέσεως. Την ημέρα εκείνη πρέπει, σε ένα ευπρεπισμένο τραπέζι του σπιτιού, να υπάρχουν:

- Μια εικόνα του Χριστού ή της Παναγίας.
- Ένα πιάτο με αλεύρι (με το οποίο αργότερα θα κάνουμε πρόσφορο) ή ένα πρόσφορο που θα δώσουμε στην Εκκλησία για να προσκομιστεί.
- Θυματό στο οποίο θα καίει λιβάνι.
- Επτά κεριά πάνω στο πρόσφορο ή στο αλεύρι τα οποία ανάβει ένα-ένα ο ιερέας σε κάθε ευαγγελική περικοπή.
- Ένα αναμμένο καντήλι ή ποτήρι με λάδι και αναμμένο φυτίλι.
- Ξυλάκια με βαμβάκι για επίχριση.
- Ένα χαρτί με τα ονόματα της οικογένειάς μας και όσων παραβρίσκονται στο Ευχέλαιο, που θα μνημονεύσει ο Ιερέας κατά τη διάρκεια του ιερού Μυστηρίου.

ΠΗΓΗ: <http://www.faneromenihol.gr>

Το Θείο Πάθος

Του Μακαριστού Αρχιεπισκόπου
κυρού Χριστοδούλου

νεται παγκόσμιος και οικουμενικός. Καμιά σχέση δεν μπορεί να έχει το Πάθος με την ατομικότητα ή τον ατομισμό που είναι σκέτος εγωισμός. Γι' αυτό και ο Χριστός έγινε το σύμβολο της θυσίας χάριν των άλλων, έγινε ακόμη ο μεγάλος πρωτοπόρος στην κάθε λογής ελευθερία, που αρχίζει πάντα από την απελευθέρωσή μας από τον ίδιο μας τον εαυτό. Έκτοτε μέσα στην Εκκλησία διασώζεται αυτό το πνεύμα της ελευθερίας της συνειδήσεως, της ελευθερίας του προσώπου και του πνεύματος. Όπως γράφει ο Ν. Μπερδιάεφ «εις την δυτικήν σκέψιν η ελευθερία γίνεται νοητή μόνον ως ατομικισμός, δικαίωμα του ατόμου, στάσις αμύνης εναντίον δυνατής τινος προσβολής των δικαιωμάτων αυτοῦ, συνείδησις μιας αυτονομίας της προσωπικότητας. Ένας τοιούτος ατομικισμός είναι ξένος προς την Ορθοδοξίαν ενώ αυτή έχεται μιας ιδιόμορφου κοινωνικότητας. Το θρησκευτικόν πρόσωπον και το θρησκευτικόν σύνολον δεν είναι ξένα προς ἀλληλα, και κατ' ουδένα τρόπον αντιτίθενται προς ἀλληλα». Έτσι, μέσα στην Εκκλησία, όπου κυριαρχεί το πνεύμα του Σταυρωθέντος Χριστού, ο άνθρωπος βρίσκει τις αληθινές του διαστάσεις, την προσωπικότητά του, που τονίζεται τότε μόνον, όταν έχει την δύναμη να αποχωρισθῆ από το τέλμα του εγωισμού και της ατομικότητας, και να προσχωρήσει με αγάπη στο χώρο της κοινωνικότητας και της συλλογικότητας.

Δακρύζουμε τέτοια μέρα, σαν τη σημερινή, καθώς βλέπουμε πάνω στο Σταυρό τον Σωτήρα μας. Δεν θα είχε όμως νόημα μια τέτοια στάσις μας, αν, παράλληλα, δεν σκεφτόμασταν την αχάριστη συμπεριφορά του Γένους μας απέναντι Του. Ο Χριστός είναι ο ευεργέτης όλου του κόσμου. Αλλά πάντοτε οι ευεργέτες του ανθρωπίνου γένους αυτοί που επιχειρούν να του ανοίξουν δρόμους για το καλό, το ωραίο, το τίμιο, την πρόοδο, αντιμετωπίζουν την ωργισμένη αχαριστία του. Και αυτή μας η συμπεριφορά αποτελεί την πιο πένθιμη και μελανή σελίδα της ζωής μας, γιατί μας κάνει συνοδοιπόρους με τον θάνατο και την δυστυχία και γιατί κάνει στείρα την καρδιά μας και φαλκιδεύει το πνεύμα μας. Ναι, οι άνθρωποι αγαπούν θεωρητικά το καλό, θαυμάζουν το ωραίο, εκτιμούν το δίκαιο, αλλά μισούν αυτούς που έχουν την δύναμη

Με απέραντη συγκίνηση και έντονη λυρική διάθεση, με ευλαβική ενατένιση στον Νυμφίο της Εκκλησίας, θα προσέλθουμε και πάλιν απόψε, στους ναούς μας και θα μυρίσουμε το ευωδιαστό μοσχολίβανο, που συμβολίζει τις προσευχές μας, και θα ανάψουμε τα αγιοκέρια μας, που είναι κι αυτά σύμβολα της θυσίας μας και θα αποθέσουμε τα χείλη μας πάνω στα γυμνά πόδια του Θεού μας που κρέμεται στο Σταυρό, και θα του ψιθυρίσουμε λόγια αγάπης και παντοτεινής λατρείας. Έτσι κάνουμε κάθε χρόνο αυτή τη μέρα, γιατί έτσι διδαχθήκαμε, γιατί ακόμη έτσι θέλουμε και έτσι και η Εκκλησία μας μας προσκαλεί να κάνουμε. Και το θεωρούμε μάλιστα μεγάλη παράλειψη αν αφήσουμε τη σημερινή μέρα να περάσει χωρίς να στοχασθούμε πάνω στο θείο Πάθος και χωρίς να νοιώσουμε τον συγκλονισμό που αισθάνεται καθένας όταν συμμετέχει στην τραγικότητα μιας θυσίας. Γι' αυτό κι εγώ θα ήθελα σήμερα να θίξω μερικά σημεία, που θα μας είναι χρήσιμα, σαν αφορμές για προσωπικό στοχασμό και σκέψη, βοηθητικά δηλ. στην προσπάθεια για συμμετοχή προσωπική πάνω στις πτυχές του θείου Πάθους.

Έχει πολλές φορές λεχθή πως ο υιός του Θεού πέθανε για τη δική μας σωτηρία. Πρόσφερε τον εαυτό του θυσία για χάρι μας πάνω στο Σταυρό. Έγινε ο ίδιος κατάρα, για να μας λύτρωση από την κατάρα του νόμου. Βγήκε από τον εαυτό του και χαρίσθηκε σε μας. Αυτή η κένωσι του Θεού, δεύτερη, μετά την Γέννησί του, και ολοκληρωτική πρέπει να μας κάνει εντύπωση. Μέσα στο Πάθος του ο Χριστός απεκδύεται τον εαυτό του και γί-

μι και την ικανότητα να τα υλοποιήσουν. Από τον ίδιο αυτό κανόνα δεν εξαιρείται ούτε ο μεγάλος μας ελευθερωτής και ευεργέτης, ο Ιησούς Χριστός. Το μίσος, η εχθρότητα, η επιφυλακτικότητα, η αγνωμοσύνη είναι τα μέσα με τα οποία ένα μεγάλο μέρος των ανθρώπων αντιμετωπίζουν τον Κύριο της Δόξης. Πέρασαν 2.000 χρόνια περίπου από τότε που γράφηκε η ματωμένη ιστορία του Γολγοθά, όπου ένας Θεός έγινε το σύμβολο του Ανθρώπου που μάχεται για το δίκαιο και τη δικαίωσι. Και όμως, οι άνθρωποι, αχάριστοι στη μεγάλη τους πλειονότητα, φέρονται απέναντί του με προκατάληψη, με κακότητα, με κρυψίνια, θέλοντας να μειώσουν τη σημασία του για τη ζωή τους και να παραστήσουν τους εαυτούς των αυτόνομες υπάρξεις μέσα στο χάος αυτής εδώ της ζωής. Σήμερα οι πολλοί συγκινούνται από το Πάθος του Χριστού, αλλά αύριο οι ίδιοι δεν θα διστάσουν να τον ξανασταυρώσουν, επαναλαμβάνοντας το απαίσιο κακούργημα των σταυρωτών. Και τη στάσι μας αυτή απέναντι του Κυρίου μας την επεκτείνουμε και σε όσους άλλους θυσιάζονται για μας. Πάντα οι αληθινά μεγάλοι της ιστορίας του κόσμου αντιμετώπισαν την εχθρότητα, το μίσος και την περιφρόνησι των ανθρώπων του καιρού τους, όσο ζούσαν και μόνο μετά θάνατον αναγνωρίσθηκε η αξία τους και οι όποιες υπηρεσίες τους για τον εκπολιτισμό της κοινωνίας. Είναι ολέθριο το πάθος της αγνωμοσύνης. Φαίνεται πώς για τον αρρωστημένο εγωισμό μας η αγνωμοσύνη είναι μια ανυπόφορη αισθηματική υποτέλεια προς τον οιονδήποτε ευεργέτη μας και γι' αυτό προσπαθούμε να βρούμε προφάσεις και αφορμές για να απαλλάξουμε από το περιττό της βάρους τις καρδιές και τις συνειδήσεις μας.

Αλλά το πένθος μας σήμερα θα ήταν πιο ειλικρινές αν ταυτόχρονα πενθούσαμε και για την περιφρόνησι του όλου χριστιανικού πνεύματος, που Εκείνος παγίωσε στον κόσμο, εκ μέρους των λεγομένων χριστιανικών κοινωνιών μας. Εκείνος ηθέλησε να μεταλαμπαδεύσει στον άνθρωπο τις αιώνιες και ακατάλυτες αρχές Του, που μπορούν να κάνουν τη γη μας ένα σωστό παράδεισο ανθρωπιάς και καλωσύνης, και οι άνθρωποι περιεφρόνησαν τις αλήθειες Του και θέλησαν να ζήσουν χωρίς αυτές. Από την απaráμιλλη σε σοφία και

πληρότητα χριστιανική κοσμοθεωρία οι περισσότεροι σήμερα εφαρμόζουμε -μόνο τους τύπους και αδιαφορούμε για το πνεύμα της που έρχεται σε αντίθεσι με τα συμφέροντά μας και τα άγρια σκοτεινά μας πάθη. Αλλά με το να παριστάνουμε απλώς τους χριστιανούς χωρίς να είμαστε στην

πραγματικότητα, μόνο τους εαυτούς μας ξεγελάμε και τις αρχές μας προδίδουμε.

Γιατί η ζωή δεν είναι μια θεατρική παράσταση, αλλά μια συνεχής και αδιάκοπη αγωνιστική προσπάθεια για την πραγμάτωσι ευγενών και υψηλών στόχων, και για την υλοποίησι των αξιών της και των ιδανικών της, που την ομορφαίνουν και της δίνουν νόημα και περιεχόμενο. Χρειάζεται να είμαστε ειλικρινείς με τον εαυτό μας και τίμιοι. Τόσα χρόνια πολλοί καπηλεύονται τον χριστιανισμό, τον διδάσκουν, τον διαβάζουν, τον μελετούν, τον επικαλούνται, τον κηρύσσουν, αλλά τα έργα τους είναι τελείως ξένα με το νόημά του και τις προσταγές του. Σε τίποτε δεν ωφελεί να συγκινούμεθα σήμερα, για το θείο Δράμα, όταν αύριο θα γίνουμε ήρωες άλλου δράματος σε βάρος των συνανθρώπων μας, που είμαστε έτοιμοι να τους αδικήσουμε, αν μπορούμε, ή να τους κάνουμε κακό. Σε τίποτε δεν ωφελεί να λεγόμαστε χριστιανοί, όταν στην καθημερινή πράξι καταπατούμε τα κηρύγματα του Θεανθρώπου και αποδεικνυόμεθα καλοί και επιτυχημένοι υποκριτές. Σε τίποτε δεν ωφελεί να κλαίμε σήμερα, όταν αύριο θα δώσουμε προτεραιότητα στον εγωισμό μας, στα συμφέροντα μας, στην κακότητά μας σκορπίζοντας απλόχερα το μίσος και το φθόνο. Ο εγωισμός και η συμφεροντολογία δεν μας επιτρέπουν ενίοτε να δούμε ότι δεν κερδίζουμε τίποτε, αλλά χάνουμε τα πάντα όταν σαν παπαγάλοι επαναλαμβάνουμε τις ευαγγελικές ρήσεις, χωρίς όμως και να τις εφαρμόζουμε. Έτσι δημιουργούμε ένα πλανεμένο και αποπροσανατολισμένο χριστιανισμό, χωρίς να έχουμε ένα τέτοιο δικαίωμα. Τα σύγχρονα είδωλά μας ελκύουν τις καρδιές και αιχμαλωτίζουν. Αλλά στο τέλος μας χαρίζουν το ανικανοποίητο.

Ας σκεφθούμε απόψε σοβαρά και υπεύθυνα. Ο Χριστός μας είναι πάνω στο Σταυρό με τα χέρια απλωμένα. Μας περιμένει με αγάπη και συμπάθεια για να μας σώσει. Ας μη του αρνηθούμε.

ΤΑ ΚΑΠΝΑ ΣΤΟ ΛΙΣΒΟΡΙ

ΓΡΑΦΕΙ: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Π. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΛΕΝΤΑΣ

3ο ΜΕΡΟΣ

Αρχές Ιουλίου. Έφτασε η ώρα της συγκομιδής.

Για να είναι εφικτή η συγκομιδή, χρειάζονταν τα φύλλα του καπνού να διατηρούν ορισμένη υγρασία. Μέσα στο κατακαλόκαιρο, μόνο τη νύχτα μπορούσαν να το επιτύχουν αυτό. Έτσι λοιπόν, ξεκινούσαν από τα μεσάνυχτα, και άρχιζαν τη δουλειά μέσα στη νύχτα. Όλος ο κάμπος ένα πανηγύρι και κανείς δεν μπορούσε να κοιμηθεί αμέριμος. Όλοι στα χωράφια μάζευαν φύλλο - φύλλο τον πολύτιμο καπνό, μέχρι να βγει ο ήλιος που μάραине τα φύλλα και έτσι μετά τις 9 το πρωί αναγκάζονταν να σταματήσουν.

Ο επικεφαλής του συνεργείου δύο με τρεις μέσα στη νύχτα γύριζε στα σπίτια και ξυπνούσε τις γυναίκες, τις «κίρντιστρις» και όλες μαζί τις συγκέντρωνε στην έξοδο του χωριού. Από εκεί με την εύθυμη διάθεσή τους, τρα-

γουδώντας, ξεκινούσαν με τον αρχηγό του ταϊφά πρώτο, καβάλα στο άλογο, στο οποίο υπήρχαν φορτωμένες και οι δυο κόφες με προορισμό το καπνοχώραφο.

Εκεί αρχίζει το «κίρντισμα».

Κάθε γυναίκα πιάνει και μια σειρά από τις καπνουλιές κόβοντας από τα κάτω προς τα πάνω δυο, τρία ή και τέσσερα φύλλα καπνού. Τα φύλλα που έκοβαν τα έκαναν μάτσο και τον κρατούσαν στην αγκαλιά τους. Η σταδιακή ωρίμανση των φύλλων, επέβαλε το «κίρντισμα» (όπως έλεγαν τη συγκομιδή), να γίνεται και σε τέσσερα ή και πέντε «χέρια». Αυτό είναι το πρώτο χέρι.

Τώρα τα ματσάκια που έφτιαχναν οι γυναίκες είναι οι επονομαζόμενες τάπες. Ένα παιδί συνήθως έπαιρνε τις τάπες από τις γυναίκες και ο κεχαγιάς τις τοποθετούσε κατάλληλα μέσα στις κόφες.

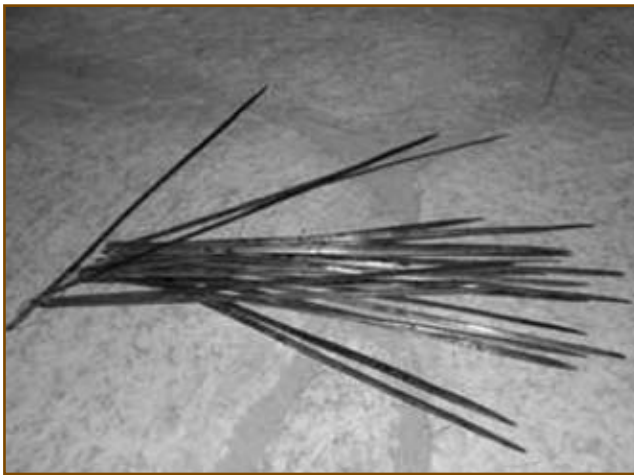
Αυτή η εργασία όπως είπαμε κρατούσε μέχρι τη ανατολή του ήλιου γιατί μετά με τον ήλιο και τη ζέστη τα καπνόφυλλα μαραίνοντας και δεν έπρεπε να κοπούν.

Ανάλογα τώρα με τα άτομα του συνεργείου γέμιζαν τέσσερις ή και παραπάνω κόφες οι οποίες γέμιζαν και πάνω από τα χείλη φτιάχνοντας έτσι τρούλο από καπνόφυλλα.

Τώρα το συνεργείο παίρνει το δρόμο για το «τσαρδάκι» και οι γυναίκες αρχίζουν τη δουλειά τους. Η μια δίπλα στην άλλη. Τα φύλλα έπρεπε να ξεραθούν στον ήλιο κρεμασμένα από σχοινιά.

Δίπλα τους είχανε καλάμια τριών περίπου μέτρων μήκους το καθένα με ένα κομμάτι γερό σπάγγο στερεωμένο στις δυο άκρες.

Με μια μεταλλική βελόνα 20 με 30 εκατοστών μήκος και τρύπα στη μια της άκρη άρχιζε το «βελόνιασμα», το τρύπημα των φύλλων. Τούτα έπρεπε να τρυπηθούν στο κεντρικό τους νεύρο και προς το επάνω μέρος. Τούτη η δουλειά γινότανε γρήγορα και με ένα ιδιότυπο συναγωγισμό ανάμεσα στις γυναίκες.

Η βελόνα κρατιόταν με το αριστερό χέρι στην αριστερή μασχάλη και με το άλλο κρατώντας τα ματσάκια περνούσαν πάνω της τα φύλλα. Όταν γέμιζε η βελόνα, την άδειαζαν στο σπάγκο του καλαμιού μέχρι να γεμίσει όλο. Τούτη η εργασία συνεχιζόταν μέχρι να αδειάσουν όλες οι κόφες, των οποίων το άδειασμα συνέπιπτε και με το τέλος της ημέρας. Αφού τελείωναν και τρώγανε, είχαν ελάχιστες ώρες ύπνου μέχρι να χρειαστεί να σηκωθούν πάλι από τα μεσάνυχτα και να πάνε και πάλι στο χωράφι για να συνεχιστεί η ίδια εργασία.

Τώρα η κάθε γυναίκα έπρεπε να κουβαλήσει τις καπνόβεργες, όπως λέγανε τα γεμάτα με φύλλα καλάμια, στον «κρεμανταλά». Σημειώνουμε ότι συνήθως υπήρχαν τρεις με τέσσερις κρεμανταλάδες. Το αφεντικό ή κάποιος άλλος κρεμούσε εδώ τις καπνόβεργες όπου θα

έμεναν μια περίπου εβδομάδα. Ύστερα τα ξεκρέμαζαν και τα άπλωναν στα «σιργιά» για να ξεραθούν καλά.

Δεν έπρεπε να υπάρχει πουθενά στο φύλλο, πράσινο, χλωρό μέρος. Γι' αυτό εδώ στα σιργιά γύριζαν τις καπνόβεργες και από τις δυο μεριές. Αυτό γινόταν συνήθως το πρωί. Όταν θα έχουν ξεραθεί καλά τα μάζευαν και τα πήγαιναν για το πάτημα, όπου θα πιεστούν για μπαλάρισμα σε ειδική μηχανή.

Τούτη η εργασία συνεχιζόταν όλο τον Ιούλιο, τον Αύγουστο και το μισό σχεδόν Σεπτέμβρη από τις τρεις τα ξημερώματα μέχρι και τις εφτά το βράδυ. Ο καπνοπαραγωγός, αν είναι και μεγαλοπαραγωγός τα παίρνει όλα τα χωράφια με τη σειρά, ώσπου να τελειώσει το πρώτο χέρι, ξαναπιάνουν από την αρχή για το δεύτερο χέρι, ξανά για το τρίτο, το τέταρτο κ.λπ. κόβοντας δυο τρία φύλλα από την καπνουλιά κάθε φορά. Να σημειώσουμε ότι τα καλλίτερης ποιότητας καπνόφυλλα είναι τα μεσαία. Τα πρώτα και τα τελευταία είναι δεύτερης ποιότητας. Και αυτό λαμβάνεται υπ' όψη μέχρι το τέλος, στο κίρντισμα, στο βελόνιασμα, στο ξέραμα, αφού υπάρχουν και οι διαφορετικές τιμές.

ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ

ΤΟ ΞΑΝΑΓΡΑΨΙΜΟ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΜΑΣ

Γράφει ο μοναχός Μωυσής, Αγιορείτης

Τελευταία επιχειρείται το ξαναίδωμα και ξαναγράψιμο της ιστορίας μας. Ούτε λίγο ούτε πολύ κάποιοι επαίοντες προσπαθούν εναγώνια να μας πείσουν ότι η τεσσαρών αιώνων οθωμανική κυριαρχία, η φοβερή τουρκοκρατία, ήταν μια

ιδανική περίοδος συνεργασίας, συγχρωτισμού και συγκοινωνίας με τους υπόδουλους προγόνους μας, τους άμοιρους ραγιάδες. Η μελέτη οθωμανικών αρχείων έφερε στο φως νέα, δυνατά -λένε- στοιχεία ότι οι Τούρκοι ήταν αρχοντικοί, περαστικοί, γενναιόδωροι και λίαν ευγενικοί. Αρκετοί είναι οι Νεοέλληνες που απορούν, ανησυχούν και προβληματίζονται σοβαρά για το πού αποβλέπουν οι συντάκτες και εκφραστές τοιούτων πρωτότυπων και ατεκμηρίωτων απόψεων. Μετά από 190 έτη από την Ελληνική Επανάσταση του 1821, ξαναγράφεται η ιστορία μας.

Πώς αποδεικνύεται σοβαρά ότι οι Έλληνες απέκτησαν εθνική συνείδηση λίγο πριν την Ελληνική Επανάσταση του 1821; Η κοινή καταγωγή, η ίδια γλώσσα, η αυτή θρησκεία, τα όμοια ήθη και έθιμα, δεν αποτελούν εθνική συνείδηση ακόμη από την ελληνική αρχαιότητα; Κατά την ελληνιστική και λεγόμενη βυζαντινή εποχή δεν συνεχίζεται να ζει και να δημιουργεί περίφημο πολιτισμό το αρχαίο γένος των Ελλήνων; Κληρικοί, λόγιοι, συγγραφείς και περιηγητές λαθεύουν τόσο πολύ όταν και προ και μετά την πτώση της Κωνσταντινουπόλεως μιλούν δυνατά για τη λαμπρή συνέχεια του ελληνισμού; Δεν υπάρχουν ντοκουμέντα που μιλούν για υπέρογκες φορολογίες των υποδούλων, μαρτύρια των ορθοδόξων, βίαιους εξισλαμισμούς, παιδομαζώματα και γενιτσαρισμούς; Οι τολμηροί αγωνιστές, κλέφτες και αρματολοί ήταν φυγόδοκοι εγκληματίες, όπως ακούστηκε πρόσφατα; Αποκλειστικά οικονομικής φύσεως ήταν τα αίτια του ξεσηκωμού του 1821; Μα οι μαρξιστές δεν αναθεώρησαν σε συνέδριό τους, προ τριακονταετίας, τις μονολιθικές αυτές θεωρίες τους;

Δεν φωνάζουμε αναίτια γιατί θίγονται καθιερωμένες και κατασταλαγμένες απόψεις, γιατί έτσι μεγαλώσαμε, γιατί έτσι μας συμφέρει, γιατί φοβόμαστε τον αντίλογο, γιατί δεν έχουμε ισχυρά επιχειρήματα. Δεν συνηθίζουμε να κραυγάζουμε, δεν φοβόμαστε να διαφοροποιηθούμε από ακατοχύρωτες νέες απόψεις. Το 1821, λέγουν, ιδρύεται το ελληνικό έθνος. Πριν τι υπήρχε; Ποιοι κατοικούσαν; Ποιοι ήταν αυτοί που έμεναν εδώ; Μήπως θέλουν να πουν πως το

1821 ιδρύθηκε το νεοελληνικό κράτος; Επιτρέπεται ιστορικοί να συγχέουν τους όρους έθνος και κράτος; Η ελληνική ιστορία δεν παρέχεται προς διαμάχη, ακροαματικότητα και κερδοσκοπία. Μη δραματοποιείται κι εξευτελίζεται επιπόλαια η ιστορία μας. Μη προσβάλλουμε το χυμένο αίμα ηρώων για τη σημερινή ελευθερία μας. Ο καθένας μπορεί να καταθέτει τις προσωπικές του ερμηνείες της ιστορίας. Θα πρέπει όμως να γίνουν αποδεκτές από το σύνολο, αφού συζητηθούν αρκετά σοβαρά και απροκάλυπτα. Θα αφαιρέσουμε τη φουστάνελα και το καρυοφύλλι από τους αγωνιστές και θα τους βάλουμε "μπλουτζίν" και αυτόματα όπλα; Οι ήρωες του 1821 δεν αγωνίσθηκαν "για του Χριστού την πίστη την αγία και της πατρίδος την ελευθερία"; Έχυσαν το αίμα τους για οικονομική ανόρθωση και την ίδρυση εθνικού κράτους; Δεν ξεκίνησαν από το μοναστήρι της Αγίας Λαύρας; Από πού ξεκίνησαν; Από κάποια ταβέρνα; Μύθος και το κρυφό σχολειό, παραμύθι και η συμμετοχή του κλήρου στην Ελληνική Επανάσταση; Επί 190 έτη οι ιστορικοί μάς έλεγαν τόσο σοβαρά ψέματα; Γιατί; Τόσα χρόνια ήμασταν ανώριμοι και τώρα ξαφνικά ωριμάσαμε για να δεχθούμε την κρυμμένη και μεγάλη αλήθεια του κ. Βερέμη; Η αλήθεια έρχεται με τη διαγραφή μύθων; Αλήθεια σημαίνει λησμοσύνη της λήθης. Άγρυπνη, ορθή, ακριβοδίκαιη μνήμη των ιστορικών γεγονότων. Για ποιο λόγο να εφευρεθούν και να επικρατήσουν τόσοι μύθοι; Μήπως δεν πρόκειται για μύθους και μέσα σε αυτούς κρύβεται πολλή αλήθεια; Η μελέτη οθωμανικών αρχείων δεν θα έπρεπε να επεκταθεί και σε ρωσικά, αυστριακά, αγγλικά, ακόμη και σε άλλα ανέκδοτα ελληνικά;

Δεν μπορεί ένας ιστορικός από προσωπική του ιδεολογία και ισχυρή προκατάληψη να διαγράψει ασυζητητί με μια μονοκονδυλιά την προσφορά του κλήρου και της εκκλησίας στην Ελληνική Επανάσταση, στην πορεία του γένους. Δεν πρόκειται για απλή αντιπαράθεση, υπερασπίζοντας το τίμιο και ματοβαμμένο ράσο, αλλά για έντονη και ολόψυχη διαμαρτυρία. Οι ιθύνοντες της νεόκοπης ιστορίας συνεχίζουν έναν άχαρο ρόλο, γνωστό και συνηθισμένο πλέον, μιας δίχως αιδώ, άσκοπης και αστοιχείωτης πολεμικής κατά του ιερού, του όσιου και του ωραίου. Κτυπούν την εκκλησία, την ορθοδοξία, τη θρησκεία, τον κλήρο, τον μοναχισμό. Θεωρούν, λένουν, αρκετά ώριμο τον καιρό γι' αυτή τους την ισοπέδωση. Την τελευταία όμως λέξη της ιστορίας, την τελεία και την παύλα, άλλοι σίγουρα θα τη βάλουν. Η Επανάσταση άρχισε με την ευλογία της Εκκλησίας στις 25-3-1821, ημέρα Ευαγγελισμού της Θεοτόκου. Ο ευαγγελισμός έφερε την ανάσταση στην πονεμένη και γλυκιά πατρίδα μας.

20 ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ «ΦΩΝΗΣ ΤΗΣ ΕΝΟΡΙΑΣ»

Γράφει ο **Απόστολος Αναγνώστου**

Όταν ύστερα από αρκετά χρόνια βρέθηκα στο χωριό μου, το Λισβόρι, στις αρχές της δεκαετίας του '90 και συγκεκριμένα του Αϊ Γιάννη, παραμονή του πανηγυριού, μετά τον Εσπερινό, αντίκρισα για πρώτη φορά στο χωριό, στην αγορά, κάτι το πρωτόγνωρο για μένα.

Από το καφενείο του Κυριάκου του Δαλβαδάνη μέχρι την Εκκλησία και προς τα κάτω μέχρι του Κανεληί, όλος ο δρόμος, ήταν γεμάτος τραπέζια και ο κόσμος, χωριανοί και ξένοι να πίνουν και να διασκεδάζουν χαρούμενα και ξέγνοιαστα.

«Πώς γίνεται αυτό;» ρώτησα.

Ο Παπαγιώργης, μου λέει κάποιος, είναι ο εμπνευστής όλων αυτών που βλέπεις.

Τον αντάμωσα, τον αγκάλιασα και πολύ συγκινημένος τον συγχάρηκα. Ήταν η πρώτη φορά που γνώριζα το νέο εφημέριο του χωριού μου. Από τότε βρίσκομαι κοντά του και βέβαια στην Εκκλησία του Αϊ Γιάννη.

Τότες, 20 χρόνια πριν, κυκλοφόρησε και το ενοριακό μας περιοδικό «Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΕΝΟΡΙΑΣ».

Πάρα πολλοί άνθρωποι του πνεύματος λένε πως για να κάνεις κάτι, ό, τι και να είναι αυτό, που να μην αποβλέπει στην εξυπηρέτηση του εαυτού σου, απαιτείται «πλεόνασμα συνείδησης». Σ' αυτό ακριβώς οφείλεται μεταξύ των άλλων και η έκδοση αυτού του έντυπου από τον Παπαγιώργη. Έντυπο εκκλησιαστικό, πολιτιστικό, ενοριακό, για τους ενορίτες μας, για το χωριό μας, για την παράδοση, για τη ζωή μας.

Κυκλοφορούν γύρω μας χιλιάδες έντυπα, ποικιλής ύλης, επαγγελματικά, επιστημονικά και... και... και... αλλά σχεδόν όλα χρησιμοθηρικά, μεταξύ αυτών δε ουκ ολίγα πολύ ευτελή με μόνο σκοπό, να διεγείρουν τα κατώτερα ένστικτα του ανθρώπου. Επίσης και πολλά εκκλησιαστικά με πράγματα χλιοειπωμένα και κουραστικά.

Η «ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΕΝΟΡΙΑΣ», έντυπο εκκλησιαστικό, εκδιδόμενα από την ενορία μας έχει ξεφύγει από τον πειρασμό μιας στείρας και ξύλινης «εκκλησιαστικότητας». Πέρα από τα θεολογικά ασχολείται με την «όλη» ζωή της μικρής ενοριακής κοινότητάς μας, με την καθημερινότητά μας και την κοινωνία μας. Ασχολείται με τη λαογραφία, την ιστορία, με τα πώς και τα γιατί του τόπου μας.

Οι παλιοί φεύγουν για πάντα, τα ήθη και τα έθιμα αλλάζουν και αντικαθίστανται με άλλα, τα πιο πολλά ξένα και παρείσακτα.

Ποιος θυμάται πώς ζούσαν, διασκεδάζαν, ερωτευόντουσαν, παντρευόντουσαν, δούλευαν οι άνθρωποι τον περασμένο αιώνα στο χωριό μας;

Ίσως κάποιος να μας πει: «Ε και λοιπόν;»

Ναι αλλά ο άνθρωπος ζει το παρόν, θυμάται το παρελθόν και ονειρεύεται το μέλλον. Και το περιοδικό αυτό όλα αυτά τα χρόνια, τα 20 χρόνια αυτό κάνει. Θυμίζει, όσο μπορεί, στους παλιούς το παρελθόν και παράλληλα βάζει τους νέους να μάθουν τις ρίζες τους. Τούτο το έντυπο με πρωτεργάτη τον Παπαγιώργη και άλλους περιστασιακούς συνεργάτες, όπως και ο γράφων, μεταξύ των άλλων, προσπαθεί να αναμοχλεύσει την

ιστορία αυτού του τόπου, αυτής της κοινωνίας, αυτών των ανθρώπων γλαφυρά, όμορφα.

Αναμεταδίδει επίσης πολλά εξέχοντα κείμενα ανθρώπων της τέχνης, των γραμμάτων, της εκκλησίας, της διανοήσης. Σηλιτεύει ευπρεπώς το «σύγχρονο γίνεσθαι», ακόμη και τους «εν υπεροχή όντας», τους σύγχρονους ηγέτες μας, που από πρωτεργάτες της αρετής κατάντησαν αδιάφοροι καιροσκοποί, ίσως και άθελά τους, απαξιώνοντας και λησμονώντας τα βήματα του νεοέλληνα.

Η προσφορά νομίζω αυτού του εντύπου, μέσα στα περιορισμένα όρια των δυνατοτήτων του, είναι μεγάλη. Πιστεύω πως παρ' όλες τις οικονομικές δυσκολίες αλλά και τις απογοητεύσεις, που κι αυτές δε λείπουν, θα συνεχίσει δυναμικά και απρόσκοπτα την έκδοσή του, ώστε όχι μόνο οι σημερινοί κάτοικοι του χωριού μας αλλά και οι απανταχού Λισβοριανοί να πληροφορούνται ότι σε τούτον τον τόπο υπάρχουμε και ζούμε και ότι κάποιοι φροντίζουν να τους το θυμίζουν με αγάπη και χαρά.

ΦΙΛΟΤΕΧΝΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ

«Ο ΘΕΟΦΙΛΟΣ»

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Μυτιλήνη 20/11/2011

Σεβαστέ μου π. Γεώργιε

Έλαβα το περιοδικό σας «Φωνή της Ενορίας» τχ. 71 (Ιούλ. Σεπτ. 2011), σαν αντίδωρο πνευματικό στα δικό μας «α σελάνα» και όχι μόνο.

Πάντα ήθελα να σας γράψω, ότι το ολιγοσέλιδο αυτό περιοδικό, μεταξύ των άλλων 5 εκκλησιαστικών εντύπων που χρόνια τώρα παίρνω και μελετώ, διακρίνεται για την επιλεγμένη ύλη, την καλαίσθητη εκτύπωση και πιο πολύ, για τον ακριβοδίκαιο κόπο, που με τόσο μεράκι προσωπικά καταβάλλετε.

Χαίρω και ειλικρινά σας συγχαίρω.

Σημειώνετε ότι ήδη συμπληρώνονται 20 χρόνια από την έκδοση του περιοδικού σας «Φωνή της Ενορίας» και ότι υπάρχει πρόβλημα συνέχισης της κυκλοφορίας του, λόγω της οικονομικής κρίσης που περνάει η πατρίδα μας.

Γνωστές σε όλους μας οι οικονομικές αυτές δυσκολίες και απογοητεύσεις και ιδιαίτερα σε όλους εκείνους που εθελοντικά και αφιλοκερδώς καταθέτουν, απ' όποιο πνευματικό, πολιτιστικό μετερίζι, το περίσσευμα της ψυχής τους, για «αύρα» και «αναπατημό» του «δεομένου ανθρώπου».

Πάτερ Γεώργιε, θα χαρώ ν' ακούσω να συνεχίσετε την έκδοση του περιοδικού σας.

Οι χαλεπές μέρες που περνάμε έχουν και τη θετική τους πλευρά, ότι το έλλειμμα στα υλικά φέρνει πλούτο στα πνευματικά...

Η ιστορία μας έχει διδάξει ότι σε καιρούς «ανεμοδαρμένους» οι κοινωνίες γίνονται, πιο ευαίσθητες και πιο θετικές σε όλα τα έργα που εξανθρωπίζουν τα του ανθρώπου!...

Επικαλούμενος τις πατρικές σας ευχές εύχομαι παν αγαθό και ωραίο εν Χριστώ.

Περικλής Μαυρογιάννης
φίλος

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

- 19-2-2012 Παναγιώτη Δαλβαδάνη (τεσσαρακονθήμερο)
- 11-3-2012 Αργυρέλλη Γεωργία (τεσσαρακονθήμερο)

ΚΗΔΕΙΕΣ

- 15-1-2012 Δαλβαδάνης Παναγιώτης ετών 72
- 7-2-2012 Αργυρέλλη Γεωργία (χήρα Ευστρατίου) ετών 96
- 28-3-2012 Σοφία (χήρα Στυλιανού) Ματαρέλη ετών 90

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

- Το Σαββάτο 7 Ιανουαρίου βαπτίσαμε στην ενορία μας το δεύτερο παιδί, του Σπυριδωνος Τώνη και της Θεοδώρας (Νικολάου) Αλεξίου.
Το όνομα: ΙΩΑΝΝΑ -ΡΑΦΑΕΛΑ
Ανάδοχος στο Μυστήριο: Ευανθία Μακρή

ΓΑΜΟΙ

- Το Σαββάτο 18 Φεβρουαρίου στον Ι. Ναό Αγίου Θεράποντος Μυτιλήνης τελέσαμε το Μυστήριο του Γάμου των: ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΚΩΣΤΟΜΟΙΡΗ (του Παναγιώτη) και της ΜΑΡΙΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ (του Κωνσταντίνου).
Παράνυμφοι παρέστησαν Κίμων Τούντας και Βίκη Γκιόνη.

ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΕΙΚΟΝΩΝ ΤΟΥ ΝΑΟΥ ΜΑΣ

Συνεχίζεται το έργο της συντήρησης των εικόνων του Ι. Ναού μας το οποίο ξεκινήσαμε πέρυσι. Μέχρι τώρα τελειώσαμε με τις 10 εικόνες του τέμπλου. Είναι έργο αξίας 3000 €.

Τώρα συνεχίζουμε με τις εικόνες που είναι τοποθετημένες στους τοίχους στα δύο πλαϊνά κλίτη. Εκεί βρίσκονται ακόμα 5 εικόνες και έχουμε τελειώσει τις τρεις. Δαπάνη και για αυτές 1500 €.

Μετά θα προσπαθήσουμε να συντηρήσουμε το τέμπλο.

ΕΝΟΡΙΑΚΑ

Η ΠΙΤΑ ΤΗΣ ΕΝΟΡΙΑΣ ΜΑΣ

Ανήμερα της Πρωτοχρονιάς μετά τη Θεία Λειτουργία και την καθιερωμένη Δοξολογία επί τη εισόδω εις το νέο έτος, κόψαμε στην Εκκλησία, παρουσία όλων των ενοριτών μας, την πίτα της ενορίας μας.

ΑΓΙΑΣΜΟΣ ΤΩΝ ΥΔΑΤΩΝ

Και εφέτος στην ενορία μας ανήμερα των Θεοφανείων, 6 Ιανουαρίου, μετά τις καθιερωμένες ακολουθίες στο Ναό μας, κατεβήκαμε στο «Σκαμιούδι» –Σκάλα Λισβορίου– όπου όπως κάθε χρόνο, ρίξαμε το Σταυρό στη θάλασσα.

ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΗ ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

Τη Παρασκευή, 7 Ιανουαρίου, επί τη εορτή της Συνάξεως του Τιμίου Προδρόμου και Βαπτιστού Ιωάννου, ετελέσθη στην ενορία μας, με τη συμμετοχή πολλών ιερέων, πανηγυρική Θεία Λειτουργία. Η ημέρα αυτή είναι μια δεύτερη πανήγυρις για τον Ναό μας.

ΠΡΟΗΓΙΑΣΜΕΝΗ Θ. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

Την Πέμπτη του Μεγάλου Κανόνος 29 Μαρτίου ο π. Καλλίνικος Αναγνώστου μαζί με εκδρομείς - προσκυνητές από την ενορία του, παρευρέθησαν στο χωριό μας και τέλεσαν οι ίδιοι την προηγιασμένη Θ. Λειτουργία της ημέρας.

Κίεσε και Δέσποτα της ζωής μου,
πνεύμα αγίας, περιεργία, φιλανθία,
και όμοιο λογία, μη μου όσος.

Πνεύμα δε συρροσύνη,
κατανοήσόντης, έσομότης και
αίτιος, γίνομαι μη τώ σο δούλα.

Ναί, Κίεσε Βασιλε, δώρησαι μου ρού
φάν τώ έμά πείσμα, και μη
κατανοήσόν τόν αδελφόν μου, ότι
αίτιος, ελ είς ρού αίτιος τόν
αίτιος. Αμήν.

ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΕΝΟΡΙΑΣ

ΤΡΙΜΗΝΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΚΩΔ.: 4295

ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΤΙΜΙΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ ΛΙΣΒΟΡΙΟΥ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ 2012

ΕΚΔΟΤΗΣ: Οικον. Γεώργιος Αθ. Αλεντάς,

Εκπαιδευτικός - Αρχιερ. Επίτροπος Πολιχνίτου

ΛΙΣΒΟΡΙΟΝ ΛΕΣΒΟΥ Τ.Κ. 81300

ΤΗΛ.: 22520-71160, FAX: 22520-71104

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: <http://lisvorion.blogspot.com>

<http://ntprodromoy.blogspot.com>

E-mail: alentas@ath.forthnet.gr

Εκδοτική Παραγωγή: **ΣΑΪΤΣΗΣ** Τηλ.: 210-34.76.090

ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΔΕΚΤΕΣ